

**ANÀlisi DE LES REFORMES ESCOMESES PER LA GENERALITAT
VALENCIANA EN MATÈRIA TRIBUTÀRIA
EN LA LEGISLATURA 2015-2019**

PROPOSTES DE REFORMA PER AL FUTUR

JUSTÍCIA FISCAL

CAMPANYA PER UNA JUSTÍCIA FISCAL

**AVF- Economia del Bé Comú, ATTAC PV, CCOO PV, CVONGD, EAPN CV, GESTHA, Intersindical
Valenciana, Pobreza Cero, Red Enclau, Oxfam Intermón, UGT-PV**

Abril 2019

CAMPANYA PER UNA JUSTÍCIA FISCAL	3
INTRODUCCIÓ	4
IMPOSTOS CEDITS PER L'ESTAT	5
IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSiques	5
DEDUCCIONS AUTONÒMIQUES	7
IMPOST SOBRE EL PATRIMONI	9
IMPOST SOBRE SUCCESSIONS I DONACIONS	11
Modificacions proposades per a l'Impost sobre Successions i Donacions	13
IMPOST SOBRE TRANSMISSIONS PATRIMONIALS I ACTES JURÍDICS DOCUMENTATS	14
TRIBUTS SOBRE EL JOC	15
IMPOST ESPECIAL SOBRE DETERMINATS MITJANS DE TRANSPORT	16
IMPOST ESPECIAL SOBRE HIDROCARBURS	16
IMPOSTOS PROPIS	18
SOBRE LA POSSIBILITAT D'EXIGIR RECARRECS AUTONÒMICS SOBRE L'IRPF, L'IP I L'ISD	19
INTRODUCCIÓ	19
ESTABLIMENT D'UN RECÀRREC SOBRE LA QUOTA LÍQUIDA DE L'IRPF	20
ESTABLIMENT DE RECÀRRECS SOBRE L'IMPOST SOBRE EL PATRIMONI I SOBRE L'IMPOST SOBRE SUCCESSIONS I DONACIONS	22
SOBRE LA POSSIBILITAT D'EXIGIR RECÀRRECS AUTONÒMICS SOBRE L'IRPF, L'IP I L'ISD	26
PROPOSTES: IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSiques	26
PROPOSTES: IMPOST SOBRE EL PATRIMONI	27
PROPOSTES: IMPOST SOBRE SUCCESSIONS I DONACIONS	27
PROPOSTES: IMPOST SOBRE TRANSMISSIONS PATRIMONIALS I ACTES JURÍDICS DOCUMENTATS	27
PROPOSTES: IMPOST SOBRE DETERMINATS MITJANS DE TRANSPORT	27
PROPOSTES: IMPOSTOS PROPIS	27

1. CAMPANYA PER UNA JUSTÍCIA FISCAL

La “Campanya per una Fiscalitat Justa...” es una aliança en la qual conflueixen diferents organitzacions i plataformes socials de la societat civil, sindicats, moviments socials, ONG i altres a títol individual, per a realitzar incidència política i treball de sensibilització en tot l'àmbit de la fiscalitat.

La Campanya defensa una fiscalitat justa, progressiva, redistributiva i suficient que, respectant l'incomplert principi constitucional democràtic d'orientar l'economia a l'Interès General i el Bé Comú, sustente un projecte econòmic capaç de redistribuir els ingressos i lluitar contra la desigualtat i la pobresa, així com finançar els serveis públics característics i necessaris de l'Estat de Benestar.

La fiscalitat ha de ser una ferramenta bàsica per aconseguir que els que més tenen contribuïsquen més amb els seus impostos i garantir amb això que es puguin cobrir els serveis bàsics per a tota la ciutadania.

S'elaboraran propostes en matèria de política fiscal, en la seua doble dimensió d'ingrés i despesa pública, que servisquen d'instrument d'interlocució amb els governs autonòmic i municipals, amb els diferents partits polítics, comissions parlamentàries i diputats adscrits a aquestes. A més a més, es compartiran i donaran suport a accions que s'organitzen des d'altres plataformes per la justícia fiscal.

Definim nostres línies de treball al voltant dels següents temes centrals:

- Una fiscalitat progressiva i suficient en l'àmbit autonòmic i local: IRPF autonòmic, impost sobre el patrimoni, impost sobre successions i donacions, impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, com també els tributs i taxes de les Administracions Locals.
- Gestió responsable en matèria de contractació pública, amb suport a la campanya “Zona Lliure de Paradisos Fiscals”, per tal que als concursos públics s'afavorisquen les conductes fiscals responsables en detriment de les empreses que utilitzen els paradisos fiscals per a evadir o eludir impostos.
- Foment de l'educació i d'una cultura de responsabilitat fiscal, que redunde en els beneficis del compliment de les obligacions fiscals per al bé comú i en un model social més just, a través d'actuacions de difusió i de sensibilització, entre altres, sobre els efectes negatius del frau fiscal en la societat.

2. INTRODUCCIÓ

Siga per decisions de l'Estat, principalment, o bé per les de les pròpies Comunitats Autònomes que han fet servir les seues potestats normatives sobre els impostos cedits, en molts casos, per a minvar encara més el nivell de contribució a través dels impostos que recauen sobre la renda i sobre la titularitat o transmissió del capital (IRPF, IP, ISD), allò ben cert és que la fiscalitat espanyola mostra una marcada tendència a reduir la contribució de les rendes altes, on es concentra en major mida el capital, i a incrementar el pes relatiu de la contribució de les rendes del treball i de la imposició indirecta en el conjunt dels ingressos públics. Açò implica que la contribució dels estrats de població més rics en proporció a la seua riquesa no es diferencie significativament de la corresponent als de menor riquesa o que siga, fins i tot, inferior a la mitjana¹, el que resulta indicatiu de l'escassa progressivitat del sistema.

Tampoc no admet molta discussió que l'efecte redistributiu de l'activitat financera de les Administracions públiques a l'Estat espanyol, en el seu conjunt, ha minvat significativament els darrers anys degut tant a la davallada tant de la despesa pública com dels ingressos públics².

Partint d'eixes premisses, en aquest document es descriuen les mesures adoptades per la Generalitat Valenciana en matèria tributària en la legislatura 2015-2019 que ara acaba i es formulen algunes propostes de reforma tendents a incrementar l'equitat del sistema impositiu valencià, tot tenint en compte tant els impostos propis com, principalment, aquells total o parcialment cedits per l'Estat i, en particular, l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, l'Impost sobre el Patrimoni i l'Impost sobre Successions i Donacions.

En el cas dels impostos cedits per l'Estat, l'anàlisi i les propostes de reforma es plantegen tenint en compte només les competències normatives de la Generalitat, és a dir, les reconegudes per la Llei estatal 22/2009, de 18 de desembre, per la qual es regula el sistema de finançament de les Comunitats Autònomes de règim comú i Ciutats amb Estatut d'Autonomia i es modifiquen determinades normes tributàries i que té desenvolupades la Generalitat, en virtut de la corresponent llei de cessió de tributs estatals (Llei 23/2010, de 16 de juliol), a través de la Llei 13/1997, de 23 de desembre, de la Generalitat, per la qual es regula el tram autonòmic de l'impost sobre la renda de les persones físiques i restants tributs

¹ Així es desprèn d'un informe de la Fundación de Estudios de Economía Aplicada (fedea), segons el qual, en 2015, el percentatge de contribució sobre renda bruta del *centil* de població amb major renda bruta, incloent-hi cotitzacions socials, només superà a la mitjana i, el que és encara més revelador, a la suportada pel *quintil* de població amb menor renda bruta, en tan sols un 8%, situant-se aquesta última, a més, al mateix nivell que la del *decil* 9 y molt pròxima a la del *centil* 91-99; vid. *Tercer informe del Observatorio sobre el reparto de los impuestos y las prestaciones monetarias entre los hogares españoles*, Fundación de Estudios de Economía Aplicada (fedea), 2018, pág. 12 (disponible en <https://www.fedea.net/tercer-informe-del-observatorio-sobre-el-reparto-de-los-impuestos-y-prestaciones/>; consultada el 26-3-19).

² Amb dades d'EUROSTAT, l'anomenat Index de Gini ha passat a l'Estat espanyol des del 32,4 en 2008, a un 34,1 en 2017, havent assolit el màxim, dintre d'eixe període, en 2014 amb un 34,7 i, és superior en aproximadament 4 punts a la mitjana dels països de la UE; <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=tessi190>

cedits. No s'aborda, per tant, una anàlisi integral dels impostos estatals cedits ni es fan propostes de major abast en la regulació d'aquests impostos que correspondrien a l'Estat. Tampoc no farem referència comparativa a la regulació impositiva d'acord amb els règims dels territoris forals del País Basc i de Navarra, ateses les seues particularitats.

Doncs bé, aquest document parteix de la convicció que, tot i les limitades competències normatives reconegudes a les Comunitats Autònomes de règim financer comú en relació amb els tributs cedits per l'Estat, aquestes compten amb cert marge per a contribuir amb la seua acció normativa a millorar la progressivitat del sistema o, abans inclús, a contrarestar alguns efectes regressius que se'n deriven de la regulació estatal dels impostos cedits i de l'actual tendència a reduir o suprimir la imposició sobre el patrimoni i sobre les seues rendes.

En qualsevol cas, ateses la naturalesa i limitacions de l'anàlisi realitzada, les propostes de reforma es formulen en aquest document amb la intenció principal de contribuir modestament a l'imminent debat electoral autonòmic en una faceta de les polítiques públiques tan transcendental per al sosteniment de l'Estat del Benestar i la consecució de la justícia social com és la política fiscal.

3. IMPOSTOS CEDITS PER L'ESTAT

IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES

La reforma més significativa de la darrera legislatura en relació amb el gravamen autonòmic per IRPF, equivalent, dit d'una forma aproximada, a un 50% de l'impost, es va dur a terme per la Llei 13/2016, de 29 de desembre, de mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, seguint les propostes 1 i 2 de l'*Informe de la Comissió Per a l'Estudi de la Reforma Tributària en La Comunitat Valenciana*, constituïda per Resolució de 30 de març de 2016, del Conseller d'Hisenda i Model Econòmic.

Aquesta reforma va suposar una modificació de l'escala autonòmica aplicable a la base liquidable general de l'IRPF, on s'integren principalment les rendes del treball, en el doble sentit de disminuir els tipus aplicables als trams inferiors de renda i d'incrementar els que graven els trams superiors³, tot partint d'una reordenació de la base liquidable consistent en l'ampliació de trams, la simplificació dels seus imports, la reducció del tram inferior, la incorporació d'un nou tram per a bases liquidables entre 50.000 i 70.000 euros i l'aplicació del tipus marginal màxim a partir de 120.000 euros.

³ El tipus corresponent al primer tram es va reduir del 11,9 % al 10 %; el tipus marginal de les rendes mitjanes del 18,45 % al 17,50 % i s'elevaren els dos últims trams de tipus marginals augmentant del 22,48 % i del 23,48 % al 23,50 % i 25,50 %, respectivament.

Amb aquesta reforma la tarifa de l'IRPF al País Valencià s'ha situat, amb dades de 2018, entre les més progressives de tot l'Estat⁴.

La resta de reformes escomeses per aquesta llei i per lleis posteriors de mesures fiscals o d'altres sectorials, han consistit en tots els casos en la modificació o introducció de deduccions autonòmiques, respecte de les quals va proposar dita Comissió “un procés més acurat de reflexió i decisió pel conjunt del Consell sobre les seues polítiques que deuen ser instrumentades a través dels tributs i concretament de l'IRPF”. Les lleis i deduccions sobre les quals s'ha regulat en aquesta legislatura són les següents:

- Llei 13/2016, de 29 de desembre, de mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. Modificació de deduccions per a famílies nombroses i monoparentals, per inversions en instal·lacions d'autoconsum d'energia elèctrica i renovables, deducció per obres de conservació o millora de la qualitat, sostenibilitat i accessibilitat en l'habitatge habitual, i deducció per quantitats destinades a abonaments culturals.
- Llei 21/2017, de 28 de desembre, mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. Modificació de deducció per arrendament d'habitatge habitual i d'arrendament d'habitatge com a conseqüència de la realització d'una activitat, per compte propi o aliè, en un municipi distint del de residència.
- Llei 20/2018, de 25 de juliol, de mecenatge cultural, científic i esportiu no professional en la Comunitat Valenciana. Increment de les deduccions per donacions i donatius a entitats beneficiàries de mecenatge.
- Llei 27/2018, de 27 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. Deducció per obtenció de rendes derivades d'arrendaments d'habitatge, deducció per inversions en instal·lacions d'autoconsum d'energia elèctrica o destinades a l'aprofitament de determinades fonts d'energia renovables, deduccions per naixement o adopció i per família nombrosa.

⁴ Només Andalusia i La Rioja compten amb un tipus màxim d'un 25,50% i, a més, aplicable a partir de 120.000 € de base liquidable general, a diferencia de Catalunya, on està previst a partir de 175.000,20 €; Informació extreta del document de l'AEAT “Tributación autonómica. Medidas 2018” (actualitzat a 16 de novembre de 2018), disponible a l'adreça:

<http://www.hacienda.gob.es/Documentacion/Publico/PortalVarios/FinanciacionTerritorial/Autonomica/Capitulo%20III%20Tributación%20Autonómica%202018.pdf>

Després d'eixes modificacions, el panorama de les deduccions autonòmiques, és, en síntesi, el següent:

DEDUCCIONS AUTONÒMIQUES

DEDUCCIONS FAMILIARS I PER CONCILIACIÓ DE LA VIDA FAMILIAR I LABORAL
- Es mantenen les deduccions per naixement, adopció o acolliment (art. 4.1.a), per naixement o adopció múltiples (art. 4.1.b), per naixement o adopció de fill amb discapacitat física o sensorial (art. 4.1.c), per a contribuents amb dos o més descendents (art. 4.1.t), per ajudes públiques concedides per la Generalitat per a protecció a la maternitat (art. 4.1.u) i per quantitats destinades a l'adquisició de material escolar (art. 4.1.v). - S'ha fet extensible la deducció prevista a l'article 4.1.d) per a famílies nombroses a famílies monoparentals.
HABITATGE
- S'ha suprimit la deducció general per inversió en habitatge habitual (art. 4.1.j), mantenint-se la prevista per a contribuents menors de 35 anys (art. 4.1.k), per a contribuents amb discapacitat física o sensorial (art. 4.1.l) i, modificada, per quantitats invertides en habitatge habitual procedents d'ajudes públiques (art. 4.1.m). - S'ha introduït una nova deducció per obres de conservació o millora de la qualitat, sostenibilitat i accessibilitat en l'habitatge habitual (art. 4.1.w). - S'ha introduït una deducció a favor dels arrendadors d'habitatge quan la renda cobrada no supere el preu de referència dels lloguers privats de la Comunitat Valenciana (nou article 4.1.j), mantenint-se la prevista per a l'arrendatari d'habitatge habitual (art. 4.1.n) i per arrendament d'un habitatge, com a conseqüència de la realització d'una activitat, per compte propi o aliè, en municipi distint d'aquell en què el contribuent residia amb anterioritat (art. 4.1.ñ).
MEDI AMBIENT
- S'ha ampliat la deducció per inversions destinades a l'aprofitament de determinades fonts d'energia renovables en habitatges a inversió en instal·lacions d'autoconsum d'energia elèctrica (art. 4.1.o). - Es manté la deducció per donacions amb finalitat ecològica (art. 4.1.p).

CULTURA I MECENATGE

- S'han incrementat les deduccions per donacions relatives al Patrimoni Cultural Valencià (art. 4.1.q) i per donacions destinades al foment de la llengua valenciana (art. 4.1.r).
- S'ha incrementat i millorat la deducció per mecenatge cultural, científic o esportiu no professional, ampliant-se a qualsevol tipus de donació i al comodat (art. 4.1.s).
- S'ha introduït una nova deducció per quantitats destinades a abonaments culturals (art. 4.1.x).

No sembla, en conclusió, que puga parlar-se d'una revisió en profunditat de les deduccions, que segueixen tenint un caràcter predominantment extrafiscal i segueixen responnent a les mateixes polítiques sectorials.

En qualsevol cas, com ja assenyalava l'informe de la Comissió d'Experts, el poc pes sobre la recaptació d'aquestes deduccions deixa patent que els objectius relacionats amb l'augment de la progressivitat de l'IRPF i la seua adaptació a la capacitat econòmica i la igualtat poden aconseguir-se de manera més immediata i convenient a través d'altres mesures normatives que també pot adoptar la Generalitat, com una nova modificació de l'escala autonòmica, o d'altres com la quantificació del mínim personal i familiar, que es pot incrementar o disminuir amb una variació màxima respecte de l'estatal d'un 10% (art. 46.1.b) Llei 22/2009) o, fins i tot, amb el possible establiment d'un recàrrec autonòmic sobre la quota líquida de l'impost (art. 12 LOFCA⁵), si bé aquestes dos últimes mesures, amb alguna excepció pel que fa als mínims exempts⁶, no s'han fet servir per les CCAA.

No obstant això, cal tindre en compte que la progressivitat de l'Impost es veu força condicionada, a més de per la més limitada de la tarifa corresponent al gravamen estatal sobre la base imposable general (22,50% enfront del 25,50% de la tarifa autonòmica), pel comparativament molt avantatjós gravamen de les rendes del capital integrades en la base imposable de l'estalvi (és a dir, la major part de les rendes del capital sotmeses a gravamen), sobre la tributació de la qual no tenen reconeguda competència normativa les CCAA i sobre la que només hi podria incidir indirectament la Generalitat mitjançant l'establiment d'un recàrrec sobre la quota líquida de l'impost, és a dir, la resultant d'agregar els gravàmens estatal i autonòmic sobre tot tipus de rendes subjectes a l'impost, qüestió a la qual ens referirem amb més detall en un apartat posterior relatiu a la possibilitat d'establir recàrrecs sobre els impostos estatals susceptibles de cessió a les Comunitats Autònomes.

⁵ Llei Orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de Finançament de les Comunitats Autònomes.

⁶ Així, La Rioja aplica un increment del 10% al mínim per discapacitat de descendents i Illes Balears del 10 % també per al mínim personal per contribuent major de 65 anys, el mínim per descendents, quan es tracte del tercer i següents i el mínim per discapacitats. També Madrid té establerts mínims propis per a descendents. En qualsevol cas, es tracta d'increments que suposen, comparativament, un menor gravamen.

IMPOST SOBRE EL PATRIMONI

Tal i com assenyalava l'exposició de motius de la Llei reguladora d'aquest impost, la Llei 19/1991, de 6 de juny, de l'Impost sobre el Patrimoni (LIP), entre els objectius d'aquest impost es troben el d'equitat, gravant la capacitat de pagament addicional que suposa la possessió d'un patrimoni, la utilització més productiva dels recursos, una millor distribució de la renda i la riquesa i l'actuació complementària de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i de l'Impost sobre Successions i Donacions. Si tenim en compte, el tractament comparativament avantatjós de les rendes del capital en l'IRPF, així com el fet que aquest impost només sotmet a gravamen aquest tipus de renda en el moment de la seua realització, sembla prou evident que aquest és un impost imprescindible per a assolir un mínim d'equitat del sistema, qüestió sobre la que insistirem més endavant.

D'altra banda, l'IP és un impost totalment cedit a les CCAA, que disposen de certes competències normatives de les quals també ha fet ús la Generalitat durant aquesta legislatura.

Així, la Llei 15/2015, de 29 de desembre, de mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, va reduir l'import del mínim exempt aplicable de 700.000 € a 600.000 €, tret d'aquells subjectes passius amb discapacitat psíquica, física o sensorial, per als quals es va fixar un mínim d'1.000.000 €. Aquesta mesura implicava subjectar també a gravamen efectiu als contribuents amb un patrimoni net (diferència entre actiu i passiu) d'entre 600.000 i 700.000 € que anteriorment en quedaven exclosos.

Al mateix temps es va aprovar una tarifa pròpia autonòmica, que desplaça l'aplicació d'aquella prevista en la Llei estatal de l'impost (Llei 19/1991), la qual cosa va suposar un augment lineal d'un 25% dels tipus de gravamen aplicables, incrementant-se així la recaptació, la progressivitat i el potencial redistributiu d'aquest impost complementari de l'IRPF pel que fa al gravamen de les rendes del capital. En aquest sentit, l'exposició de motius de l'esmentada Llei assenyalava que aquestes modificacions pretenien garantir un sistema tributari just i equitatiu, exigint major esforç a aquells que, atesa la seua capacitat econòmica, poden contribuir en major mesura al sosteniment de la despesa pública a través d'aquest impost.

Posteriorment, el susdit *Informe de la Comissió Per a l'Estudi de la Reforma Tributària en La Comunitat Valenciana* va considerar que aquestes modificacions eren suficients tot tenint en compte les limitades competències normatives reconegudes a la Generalitat en relació amb aquest impost i, en particular, que no li resulta possible limitar els beneficis fiscals que més soscaven la seua equitat, és a dir, les generoses exempcions relatives a patrimonis empresarials i a participacions en el capital d'entitats.

A la Generalitat només li cabria, per tant, incidir en la mateixa línia de reduir el mínim exempt o d'incrementar els tipus de gravamen, bé linealment, bé de forma que s'incrementés el gravamen només sobre els patrimonis més elevats.

Cal tindre en compte, en eixe sentit, que la regulació valenciana de l'IP no és la que compta amb un mínim exempt més reduït, ni tampoc amb la tarifa més progressiva.

És cert, no obstant això, que les Comunitats Autònomes on s'aplica un mínim exempt més reduït disposen d'una tarifa menys progressiva que la valenciana. Així, Catalunya aplica un mínim exempt de 500.000 €, però també un tipus de gravamen més reduït que el valencià

per al primer tram de base liquidable (0,21% front al 0,25%), mentre que la seua tarifa només assoleix en el tram més alt un tipus de gravamen del 2,75%. Una cosa semblant ocorre en el cas d'Aragó, on el mínim exempt està fixat en 400.000 €, però s'aplica l'escala de gravamen estatal, que compta amb un tipus marginal màxim de només un 2,5%⁷.

En canvi, la tarifa aplicable al País Valencià grava el tram més alt de base liquidable amb un tipus marginal d'un 3,12%, només superat pel 3,45% de les Illes Balears i el 3,75% d'Extremadura.

Cal tenir en compte, per altra banda, que la tarifa autonòmica de l'IP s'ajusta absolutament l'estructura per trams de la tarifa aplicable per defecte segons la llei estatal de l'impost. I, de fet, només la CA de les Illes Balears l'ha modificada lleugerament i respectant el seu nombre de trams⁸.

En qualsevol cas, si tenim en compte l'última anàlisi estadística de les dades de l'impost publicada pel Ministeri d'Hisenda, corresponent al període impositiu 2015⁹, el tipus efectiu¹⁰ de l'IP al País Valencià, amb un 0,588%, es troba per sota de la mitjana (0,604%)¹¹, i és notablement inferior al més alt, el de les Illes Balears (0,802%), on, com hem assenyalat, s'aplica el tipus marginal màxim més elevat.

Per últim, i com és sabut, l'Impost sobre el Patrimoni és un impost que es troba sota amenaça de supressió definitiva, ja que actualment només s'aplica de forma temporal per suspensió, anualment prorrogada, de la bonificació general del 100% de la quota íntegra que preveu l'article 33 de la llei estatal reguladora d'aquest impost (Llei 19/1991) introduïda l'any 2008.

Aquesta forma d'eliminar i de recuperar temporalment el gravamen per part de l'Estat és indicativa de dues coses.

D'una banda, tot i que mantenir la vigència de la llei de l'impost també puga obeir a la finalitat de conservar la dels seus criteris de valoració a efectes d'altres impostos, amb la bonificació general, -que no supressió de l'impost amb la derogació de la seua llei reguladora-, es tractava principalment d'impedir que les Comunitats Autònomes ocuparen l'espai deixat per l'Estat implantant els seus propis impostos sobre el patrimoni sense incórrer en la doble imposició amb el sistema impositiu estatal que prohibeix l'article 6 LOFCA¹².

D'altra banda, la suspensió temporal de la bonificació implica que segueix latent la voluntat de l'Estat de deixar d'aplicar l'impost cas que millore substancialment la situació financera de les CCAA. És a dir, l'IP s'aplica actualment per simples raons de suficiència financera, i no

⁷ "Tributación autonómica. Medidas 2018".

⁸ "Tributación autonómica. Medidas 2018".

⁹ *El Impuesto sobre el Patrimonio en 2015. Análisis de los datos estadísticos del ejercicio*, Ministerio de Hacienda, pàg. 57. Disponible en l'adreça: http://www.hacienda.gob.es/es-ES/Areas%20Tematicas/Impuestos/Direccion%20General%20de%20Tributos/Paginas/Estadisticas_IP.aspx; consultat 24-3-19).

¹⁰ És a dir, el resultat de dividir la quota a ingressar entre la base liquidable.

¹¹ Sense tindre en compte a Madrid, on l'impost està bonificat al 100% i, per tant, no es paga.

¹² Aquestes són, efectivament, les dues raons que expliquen la forma d'actuar de l'Estat segons *l'Informe de la Comissió d'experts per a la revisió del model de finançament autonòmic* creada per acord del Consell de Ministres de 10 de febrer de 2017 (pàg. 55); disponible en http://www.hacienda.gob.es/CDI/sist%20financiacion%20y%20deuda/informacionccaa/informe_final_comision_reforma_sfa.pdf (consultat 24-3-19).

per convicció sobre la seua necessitat des del punt de vista de la justícia fiscal. Més bé al contrari, es tracta d'un impost que és víctima d'una gairebé inveterada i aclaparadora ofensiva d'assetjament i enderrocament amb arguments que en molts casos, i sempre al nostre parer, o bé estan ideològicament esbiaixats o bé només serveixen per a posar de manifest, precisament, alguns defectes d'equitat en la seua regulació que podrien ser fàcilment resolts pel legislador, per exemple, limitant l'abast de les generoses exempcions aplicables als patrimonis empresarials.

En qualsevol cas, la pregunta que cap fer-se al respecte és si la Generalitat podria fer alguna cosa, cas que l'Estat decidira reactivar la bonificació general de la quota íntegra, per tal de mantenir algun tipus de gravamen sobre el patrimoni de les persones físiques residents al seu territori. Doncs bé, l'única mesura que cabria amb eixa finalitat és, al nostre entendre, l'establiment d'un recàrrec autonòmic determinat a partir dels elements de quantificació (base o quota) de la llei estatal, tal com es planteja en un apartat posterior d'aquest document.

IMPOST SOBRE SUCCESSIONS I DONACIONS

Tal com recull la Llei 29/1987, l'ISD tanca el marc de la imposició directa sobre les persones físiques, també amb el caràcter de tribut complementari de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, configurant-se com un impost de naturalesa directa i subjectiva que grava els increments patrimonials obtinguts a títol lucratiu per les persones físiques. D'aquesta forma l'impost contribueix a la redistribució de la riquesa, en detraure's en cada adquisició gratuïta un percentatge de la mateixa en favor del Tresor Públic amb aquesta finalitat, i seguint la pauta que marca l'article 31 de la Constitució.

Aquesta contribució de l'ISD a la redistribució de la riquesa ha estat reconeguda recentment en *l'Informe de la Comissió d'experts per a la revisió del model de finançament autonòmic* creada per l'acord del Consell de Ministres de 10 de febrer de 2017¹³, en considerar que compleix una missió redistributiva necessària i que, per tant, no existeixen raons per derogar-lo ni perquè certes Comunitats Autònomes el suprimisquen de fet. Així, la Comissió proposa l'establiment de nivells mínims de tributació així com un mínim exempt que evite situacions injustes molt singulars.

El que és ben cert és, no obstant això, que l'ISD, tot i no ser un impost tan qüestionat com l'IP, segueix perdent recaptació any rere any, i en 2018 no ha arribat a recaptar 2.000 milions d'euros a l'àmbit estatal, situant-se al voltant de 200 a la Comunitat Valenciana. S'ha convertit en objecte de competència fiscal entre Comunitats Autònomes, de tal forma que als grups fins ara beneficiats en les herències per les reduccions en la base i les bonificacions en la quota, descendents, ascendents i cònjuges que constitueixen els grups I i II, s'han començat a afegir bonificacions en la quota per a germans, oncles i nebots, components de l'anomenat grup III.

Pel que fa al País Valencià, aquesta tendència s'ha invertit en els darrers anys. Així, seguint una de les propostes de *l'Informe de la Comissió Per a l'Estudi de la Reforma Tributària en La Comunitat Valenciana*, la Llei 13/2016, de 29 de desembre, de mesures fiscals, gestió

¹³ Op. Cit, pág. 57.

administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, va realitzar diverses modificacions en la regulació autonòmica d'aquest impost.

- Modificació de les reduccions autonòmiques per circumstàncies pròpies de la Comunitat Valenciana per transmissió *mortis causa* o per donació d'empresa individual agrícola, empresa individual o negoci professional i de participacions limitant-les a les empreses de reduïda dimensió i eliminant la prelación personal en l'aplicació d'aquests beneficis en el primer cas.
- Reajustament de les bonificacions tributàries vigents (art. 12 bis de la Ley 13/1997), reduint-la del 75% al 50% de la quota tributària per al Grup II (descendents i adoptats de vint-i-un o més anys, cònjuges, ascendents i adoptants) i suprimint-la en la modalitat de Donacions.
- Assimilació legal als cònjuges dels membres de parelles de fet degudament inscrits en el Registre autonòmic de parelles de fet.

Cal tindre en compte, tanmateix, que la primera mesura és menys efectiva del que puga semblar per a limitar els importants beneficis dels quals gaudeix la transmissió de patrimoni o participacions empresarials d'elevat valor, atès que la normativa estatal, com la de l'IP en el cas del gravamen de la titularitat del patrimoni net, ja preveu unes reduccions en la base imposable per a aquests supòsits molt generoses, sense limitar-los a les transmissions d'empreses de reduïda dimensió.

Pel que fa a la segona mesura de les indicades, en la Comunitat Valenciana la modalitat de Successions va arribar a tenir per als grups I i II de parentiu una bonificació en la quota del 99%, posteriorment rebaixada al 75% fins a 2016, i establerta en la Llei d'Acompanyament per a 2017, en el 50% en la modalitat de Successions per al grup II, suprimint-la en la modalitat de Donacions.

Valorant positivament el canvi introduït en 2017 per l'efecte recaptatori aconseguit, ens sembla insuficient en relació amb la finalitat redistributiva de l'ISD. Per aquest motiu, i partint que dels al voltant dels 200 milions d'euros recaptats per Impost sobre Successions i Donacions l'any 2018, 186 milions corresponen a successions i 13,5 milions corresponen a donacions, centrarem principalment les nostres propostes en el gravamen sobre successions.

Es descriuen a continuació les modificacions proposades sense perjudici que es modulareu amb una estimació de l'impacte en la recaptació partint de la base de les dades reals de gestió tributària de l'Impost sobre Successions i Donacions dels darrers exercicis.

- **Modificacions proposades per a l'Impost sobre Successions i Donacions**

Amb l'objecte que augmenten les bases liquidables zero en les herències de menor quantia i que en aquestes herències s'estengui el benefici fiscal al grup III, es proposen modificacions en les reduccions per parentiu i discapacitat en el següents termes:

Article Deu. Reduccions en transmissions mortis causa.

Un.

a) La que corresponga de les incloses en els grups següents:

*-Grup I: Adquisicions per descendents i adoptats menors de 21 anys, **150.000** euros, (en l'actualitat 100.000) més 8.000 euros per cada any menys de 21 que tingui el causahavent, sense que la reducció pugui excedir de **206.000** euros (en l'actualitat 156.000).*

*-Grup II: Adquisicions per descendents i adoptats de 21 o més anys, cònjuges, ascendents i adoptants, **150.000** euros (en l'actualitat 100.000).*

*-Grup III: Adquisicions per col·laterals de segon i tercer grau, ascendents i descendents per afinitat, **75.000** euros (en l'actualitat no existeix).*

*b) En les adquisicions per persones amb discapacitat física o sensorial, amb un grau de minusvalidesa igual o superior al 33 per cent, s'aplicarà una reducció de **170.000** euros (en l'actualitat 120.000), a més de la qual pogués correspondre en funció del grau de parentiu amb el causant. En les adquisicions per persones amb discapacitat psíquica, amb un grau de minusvalidesa igual o superior al 33 per cent, i per persones amb discapacitat física o sensorial, amb un grau de minusvalidesa igual o superior al 65 per cent, la reducció abans citada serà de **340.000** euros (en l'actualitat 240.000).*

D'altra banda, amb l'objecte que les bonificacions no desvirtuen la progressivitat establerta mitjançant la tarifa i amb els coeficients multiplicadors corresponents en funció del patrimoni preexistent del contribuent i del grup, segons el grau de parentiu, es proposa una nova reducció de les bonificacions en la quota en els següents termes:

Article Dotze Bis. Bonificacions en la quota.

1. Gaudiran de les següents bonificacions sobre la part de la quota tributària de l'Impost sobre Successions i Donacions que proporcionalment corresponga als béns i drets declarats pel subjecte passiu:

*a) Una bonificació del **25 per 100** (en l'actualitat 75 per 100) les adquisicions mortis causa per parents del causant pertanyents al grup I de l'article 20.2.a de la Llei 29/1987, de 18 de desembre, de l'Impost sobre Successions i Donacions.*

*b) Una bonificació del **10 per 100** (en l'actualitat 50 per 100) les adquisicions mortis causa per parents del causant pertanyents al grup II de l'article 20.2.a de la Llei 29/1987, de 18 de desembre, de l'Impost sobre Successions i Donacions.*

c) Una bonificació del 75 per 100 les adquisicions mortis causa per discapacitats físics o sensorials amb un grau de minusvalidesa igual o superior al 65 per 100 o per discapacitats psíquics amb un grau de minusvalidesa igual o superior al 33 per 100.

L'aplicació d'aquesta bonificació exclourà la dels apartats a) o b).

Una vegada coneguda l'estimació de l'impacte en la recaptació de les anteriors mesures, caldria ajustar-les per tal que l'objectiu de restaurar el caràcter redistributiu de l'ISD pugui anar acompanyat del manteniment o fins i tot la millora de la recaptació.

En eixe sentit, es podria realitzar un estudi comparatiu amb la legislació d'altres Comunitats Autònomes a la recerca d'altres mesures que incrementen tant el potencial recaptatori de l'impost com la seua progressivitat, com ara l'establiment de una tarifa diferenciada, i més progressiva, per a les donacions.

D'altra banda, tot i que aquest impost no està tan qüestionat com l'Impost sobre el Patrimoni, la tendència de Dret comparat, així com algunes iniciatives polítiques recents a l'Estat espanyol, fan témer també que acabe desapareixent del nostre sistema tributari¹⁴, per la qual cosa cap plantejar també, per al cas hipotètic que es suprimís per l'Estat mitjançant una bonificació general o una mesura equivalent, si la Generalitat podria establir un gravamen en forma de recàrrec, tal com ja hem apuntat en relació amb l'IP, qüestió que demorem de nou a un apartat específic posterior d'aquest document.

IMPOST SOBRE TRANSMISSIONS PATRIMONIALS I ACTES JURÍDICS DOCUMENTATS

De les tres modalitats d'aquest impost, la més significativa en termes quantitatius és la que recau sobre les Transmissions Patrimonials Oneroses, què, dit de forma sintètica, subjecta a gravamen el tràfic jurídic no mercantil, és a dir, el no sotmès a l'Impost sobre el Valor Afegit i, significativament, les transmissions de béns immobles.

La primera de les reformes escomeses per la Generalitat en la darrera legislatura va afectar, no obstant això, a altra de les modalitats d'aquest impost. Així, la Llei 13/2016, de 29 de desembre, mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, tot seguint de nou les propostes de la Comissió d'Experts, va introduir una bonificació relativa al gravamen gradual per Actes Jurídics Documentals (documents notariais) en matèria de novació de préstecs i crèdits hipotecaris amb l'objectiu que els deutors hipotecaris milloraren les condicions financeres dels dits préstecs i crèdits sempre que l'objecte hipotecat siga l'habitatge habitual.

Posteriorment hi ha hagut, no obstant això, altres modificacions.

Així, la Llei 21/2017, de 28 de desembre, mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, va introduir una bonificació de la quota de l'impost en la modalitat de transmissions patrimonials oneroses en cas de transmissió de la totalitat o part d'un o més habitatges i els seus annexos a una persona física o a una persona jurídica a la

¹⁴ Així, en els darrers anys ha condit l'ofensiva contra l'ISD en l'àmbit autonòmic, on no sols es va minvant la seua capacitat recaptatòria amb mesures de desfiscalització, sobretot en les transmissions als descendents, sinó que està prevista la seua bonificació total en el cas d'Andalusia per iniciativa del govern recentment constituït a aquesta Comunitat Autònoma. En qualsevol cas, cal recordar que l'*Informe de la Comisión de Expertos para la Reforma del Sistema Tributario Español*, Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas, 2014 (disponible en l'adreça: http://www.minhfp.gob.es/es-ES/Prensa/En%20Portada/2014/Paginas/20140313_CE.aspx; consultat 24-3-19, que proposa la supressió definitiva de l'Impost sobre el Patrimoni, postula, en canvi, el manteniment amb alguna reforma de l'Impost sobre Successions i Donacions.

qual li siguen aplicables les normes d'adaptació del Pla General de Comptabilitat del sector immobiliari, amb subjecció a una sèrie de requisits indicatius de la seua finalitat extrafiscal relacionada amb la renovació i ampliació del parc d'habitatges (art. 14.bis.Tres Llei 13/1997).

D'altra banda, la Llei 14/2018, de 5 de juny, de gestió, modernització i promoció de les àrees industrials de València, introdueix un nou supòsit d'aplicació del tipus reduït del 4% en el gravamen per TPO (art. 13.4 Llei 13/1997) per a les adquisicions en zones declarades com a àrea industrial avançada, amb una sèrie de requisits indicatius del seu caràcter d'incentiu a la inversió empresarial, així com una bonificació del 30% en el gravamen per AJD respecte de les escriptures en què es formalitzen.

Per últim, la Llei 27/2018, de 27 de desembre, estén el sistema de tributació en TPO mitjançant quotes fixes a l'adquisició de tots els automòbils de turisme, vehicles tot terreny, motocicletes i ciclomotors, exclosos els de caràcter històric, amb un valor inferior a 20.000 euros i una antiguitat superiors a 5 anys, amb els objectius de millorar l'eficiència en la gestió de l'impost en les compravendes de determinats mitjans de transport usats entre particulars i agilitzar els tràmits en beneficis dels contribuents.

Pot dir-se, en definitiva, que es tracta, en general, de mesures incentiu, de caràcter extrafiscal o tècniques, com en aquest últim cas.

És ben cert, per altra banda, que, més enllà de la discriminació de tipus aplicables en la modalitat de TPO o, en el seu cas, en AJD, per les transmissions d'immobles i, bàsicament, dels que van a constituir l'habitatge de l'adquirent, tot tenint en compte circumstàncies com el fet que es tracte habitatge sota algun règim de protecció pública o d'adquirents menors de 35 anys o pertanyents a famílies nombroses, poc de marge de maniobra queda en relació amb un impost indirecte com aquest.

Una possibilitat seria introduir un gravamen tècnicament progressiu en la transmissió onerosa de béns immobles, com en el cas de Catalunya (10% fins a 1.000.000 i 11% a la resta de la base) o de Andalusia (escala amb tres trams gravats al 8%, 9 i 10% amb diferent estructura de trams, més reduïts, per a places de garatge) o incrementar el gravamen gradual per Actes Jurídics Documentats en el cas de les escriptures notariales que formalitzen transmissions d'immobles en les que es renuncia a l'exempció en l'IVA, fixat actualment en un 2%.

TRIBUTS SOBRE EL JOC

Aquest apartat de la tributació cedida per l'Estat només ha sigut objecte d'una modificació per la Llei 21/2017, de 28 de desembre, mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, amb els següents objectius:

- Clarificar el règim de les exempcions en el cas de les rifes i tómbols
- S'introdueix una nova exempció que afecta aquelles que es realitzen en ocasió d'esdeveniments d'arrelament popular o que corresponguen amb usos socials de caràcter tradicional, tals com les rifes de cistelles de nadal organitzades per comerços o establiments d'hostaleria.
- En el cas de les apostes, es generalitza la definició de la base imposable en atenció als ingressos nets procedents del joc.

- En els supòsits de jocs realitzats mitjançant màquines recreatives i d'atzar, s'estableix que la meritació de l'impost és per trimestres naturals.
- Adequació dels tipus de gravamen a la realitat socioeconòmica actual en el cas de les rifles, tómbols, combinacions aleatòries, apostes, casinos de joc i en el cas d'explotació de màquines recreatives i d'atzar.
- S'amplia el termini de declaració del tributs, sent amb caràcter general el d'un mes des de la meritació.

En qualsevol cas, caldria fer un estudi més acurat per determinar quin és, comparativament, el nivell de gravamen sobre el joc al País Valencià i aproximar-lo, en el seu cas, al d'aquelles Comunitats Autònomes que més el graven, tot tenint en compte les seues externalitats negatives.

IMPOST ESPECIAL SOBRE DETERMINATS MITJANS DE TRANSPORT

Seguint en part la proposta que va fer l'*Informe de la Comissió Per a l'Estudi de la Reforma Tributària en La Comunitat Valenciana*, la Llei 13/2016, de 29 de desembre, mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, va introduir un nou capítol VI en la Llei 13/1997 destinat a aquest impost, en el qual es recull l'increment de alguns dels tipus normatius sobre el mínim estatal, en exercici de les competències normatives reconegudes en l'article 51 de la Llei 22/2009.

L'article 51 de la Llei 22/2009 permet a les Comunitats Autònomes incrementar el tipus de gravamen aplicables als epígrafs de l'apartat 1 de l'article 70, sense cap exclusió, en un màxim d'un 15 %. La llei valenciana, no obstant, només incrementa el tipus en el cas dels vehicles compresos en els epígrafs 4é i 9é, és a dir, vehicles amb nivells d'emissió de CO₂ més elevades i que compten amb el tipus estatal més elevat (14,75%), que es va incrementar per la llei valenciana, en un 8,5% aproximadament, fins al 16%, sense esgotar tampoc, per tant, el susdit màxim.

Pot dir-se, per tant, que, a més d'una mesura amb finalitat recaptatòria, també té un cert caràcter extrafiscal, quedant encara cert marge per a incrementar els tipus d'acord amb l'article 51 de la Llei 22/2009.

IMPOST ESPECIAL SOBRE HIDROCARBURS

Al llarg de la legislatura que ara acaba la Generalitat s'ha limitat a prorrogar la vigència del tipus de devolució del gasoil professional per als transportistes (48 euros per 1.000 litres), aplicable en relació amb el tipus autonòmic de l'Impost sobre Hidrocarburs, establert per al gasoil d'ús general, en persistir, segons les successives lleis de mesures fiscals, les circumstàncies socioeconòmiques que justificaren l'establiment.

Seguint la proposta del *Informe de la Comissió Per a l'Estudi de la Reforma Tributaria en La Comunitat Valenciana* també s'ha mantingut la tributació autonòmica de 0 euros per a productes compresos en els epígrafs 1.4 i 1.15 de l'article 50 de la Llei 38/1992, és a dir, gasoil i biodièsel utilitzats com a carburants en l'ús agrícola.

Ara bé, cal tindre en compte que la Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per al 2018, ha integrat en el tipus estatal el tipus autonòmic a partir de l'1 de gener de 2019, per la qual cosa la Llei 27/2018, de 27 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, n'ha suprimit totes les referències en la Llei autonòmica.

4. IMPOSTOS PROPIS

Al llarg de la present legislatura s'han mantingut els impostos preexistents, és a dir, els següents:

- Cànon de Sanejament (Llei 2/1992, de 26 de març, de Sanejament de les aigües residuals de la Comunitat Valenciana), què grava la producció d'aigües residuals manifestada a través del consum d'aigua.
- Impost sobre Activitats que Incideixen en el Medi ambient (Llei 10/2012, de 21 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat): grava la producció d'energia elèctrica, la producció, tinença, dipòsit i emmagatzematge de substàncies considerades perilloses i l'emissió a l'atmosfera d'òxids de nitrogen (NO) o diòxid de sofre, i
- Impost sobre Eliminació de Residus en Abocadors i Incineració, Co-incineració i Valorització Energètica (Llei 21/2017, de 28 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat).

Ni tan sols s'ha aprovat un impost sobre estades turístiques, sobre el qual l'*Informe de la Comissió Per a l'Estudi de la Reforma Tributària en La Comunitat Valenciana* va proposar que s'obri un debat sobre la seua implantació, deixant per a eventuais informes posteriors la proposta d'altres figures impositives.

Si es compara la imposició pròpia valenciana amb la d'altres Comunitats Autònomes de règim financer comú, pot dir-se que la nostra és poc activa en matèria d'imposició pròpia, almenys si se la compara amb altres com Catalunya (15 impostos propis) i Andalusia (8 impostos propis)¹⁵.

Òbviament, alhora de proposar nous impostos caldria fer un estudi més acurat en el qual es tingueren en compte no només el número i la naturalesa dels impostos creats per la resta de CCAA, sinó també la seua finalitat, possible producte recaptatori i efectes.

En qualsevol cas, cap suposar que, tot i el limitat àmbit d'actuació deixat per la legislació estatal a les Comunitats Autònomes i pels criteris del TC en la seua interpretació, queda marge per a l'establiment de nous impostos amb una finalitat essencialment extrafiscal, més enllà de l'eventual implantació d'un impost sobre estades turístiques, què, atès el notable increment de l'impacte social i ambiental d'aquest sector econòmic en els darrers anys, sembla força recomanable, sense perjudici que la seua regulació incorpore mesures que permeten discriminar adequadament entre els distints tipus d'allotjament turístic tot atenent a la seua importància econòmica relativa i les conseqüents diferències d'impacte sobre el territori.

D'altra banda, en línia amb altres propostes que inclou aquest document, cabria centrar l'atenció en la possibilitat de sotmetre a gravamen determinades manifestacions de riquesa

¹⁵ O, fins i tot, amb Aragó, Astúries o Múrcia (6) o Galícia i Extremadura (5). Informació extreta del document de l'AEAT "Tributación autonómica. Medidas 2018" (actualitzat a març de 2019), disponible en <http://www.hacienda.gob.es/Documentacion/Publico/PortalVarios/FinanciacionTerritorial/Autonomica/2%20-%20Capítulo%20III%20Tributación%20Autonómica%202019.pdf>

patrimonial inactiva com els habitatges buits o els actius improductius de persones jurídiques, on ja es compta amb jurisprudència del Tribunal Constitucional sobre la seua compatibilitat amb el bloc de constitucionalitat¹⁶, o un impost sobre bosses de plàstic d'un sol ús com l'andalús.

5. SOBRE LA POSSIBILITAT D'EXIGIR RECARRECS AUTONÒMICS SOBRE L'IRPF, L'IP I L'ISD

INTRODUCCIÓ

D'acord amb allò previst en l'article 157.1.a) de la Constitució, l'article 12 LOFCA estableix que les CCAA de règim financer comú poden establir recàrrecs sobre els tributs de l'Estat susceptibles de cessió amb excepcions entre les quals no es troben ni l'IP ni l'ISD, ni l'IRPF, tots tres susceptibles de cessió segons l'article 11 LOFCA, si bé l'últim només de forma parcial (50%).

A partir d'ací, els únics límits que s'estableixen, segons l'apartat 2 de l'article 12 LOFCA, són que aquests recàrrecs no poden configurar-se de manera que suposen una minoració en els ingressos de l'Estat per aquests impostos ni desvirtuar la seua naturalesa o estructura.

Per altra banda, l'article 72 de l'Estatut d'Autonomia¹⁷ inclou entre els recursos de la Hisenda de la Comunitat Valenciana els recàrrecs sobre impostos estatals.

Allò ben cert és que aquesta possibilitat d'establir recàrrecs sobre tributs estatals susceptibles de cessió no ha estat gaire utilitzada, ni per les CCAA en general, ni per la valenciana en particular. Açò s'explica, sobre tot, pel progressiu reconeixement per l'Estat i la consegüent assumpció de competències normatives per les CCAA en relació amb dits impostos cedits, el que els ha permès incrementar els seus ingressos tributaris o articular altres polítiques fiscals pròpies, sota l'anomenat principi de coresponsabilitat fiscal, sense haver de recórrer a aquesta figura.

Cap plantejar-se, no obstant això, la possibilitat d'establir recàrrecs sobre els tres impostos esmentats tot tenint en compte les consideracions precedents, és a dir, a fi d'incrementar indirectament el gravamen sobre les rendes del capital incloses en l'anomenada base de l'estalvi de l'IRPF, o de garantir, cas que es reactivés la bonificació general de l'IP o s'adoptés una mesura semblant en relació amb l'ISD, una tributació mínima per aquests dos impostos al País Valencià.

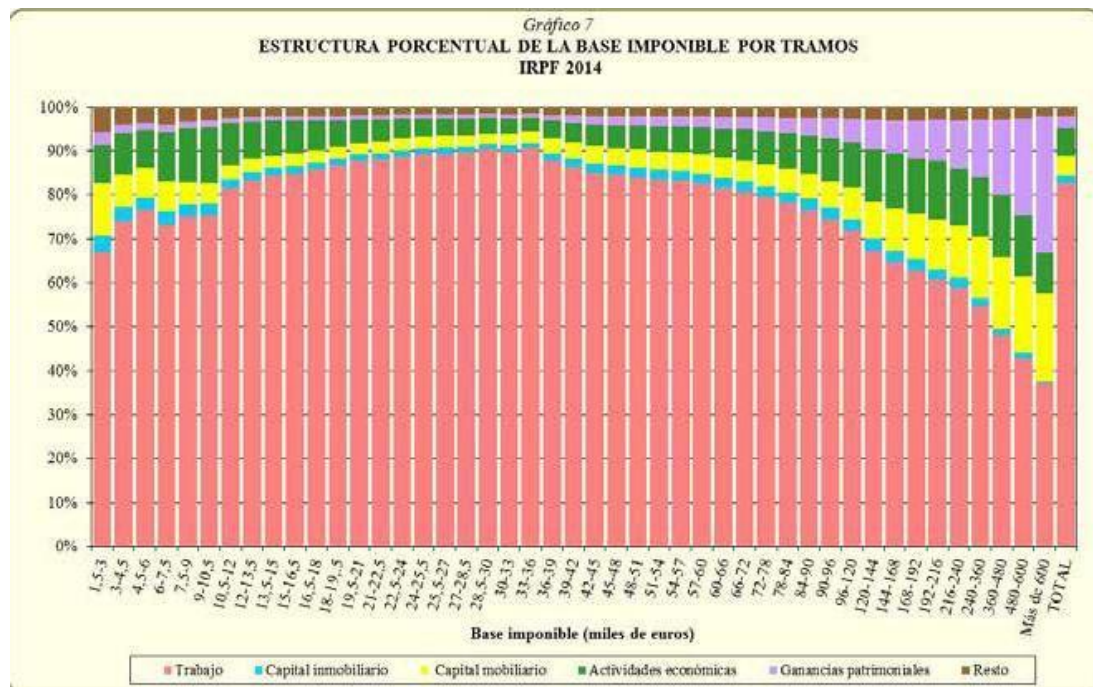
¹⁶ STC 4/2019, de 17 de gener de 2019, en relació amb l'Impost sobre Habitatges Vuits i STC 28/2019, de 28 de febrer de 2019, en relació amb l'Impost sobre els actius no productius de les persones jurídiques, ambdós de Catalunya.

¹⁷ Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol.

ESTABLIMENT D'UN RECÀRREC SOBRE LA QUOTA LÍQUIDA DE L'IRPF

Pel que fa a l'IRPF, es tractaria d'establir un recàrrec sobre la quota líquida limitant la seua aplicació a aquells contribuents amb rendes més elevades, que són qui concentren en major proporció les rendes incloses en l'anomenada base imposable de l'estalvi (la majoria dels rendiments del capital mobiliari i els guanys derivats de la transmissió d'elements patrimonials) així com algunes rendes del capital immobiliari que, tot i la seua integració en la base imposable general, gaudeixen també d'un generós tractament segons la norma estatal (rendiments nets de l'arrendament d'habitatges que gaudeixen d'una reducció del 60%).

Així es pot apreciar clarament en el següent quadre extret de l'informe *El Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas en 2014. Análisis de los datos estadísticos del ejercicio*¹⁸:

Font: *El Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas en 2014. Análisis de los datos estadísticos del ejercicio*, MHFP, pág. 77.

Com es pot apreciar, en els trams alts de renda s'incrementa considerablement la importància relativa dels rendiments del capital mobiliari i dels guanys patrimonials en la composició de la base imposable.

Cal tindre en compte, a més, que el número de declarants inclosos en cada tram va reduint-se conforme s'incrementa la renda. Per tant, tot i que el percentatge que representen els rendiments del capital mobiliari o els rendiments del capital immobiliari dins de cada tram

¹⁸ Ministerio de Hacienda y Función Pública, pág. 77 (disponible en http://www.hacienda.gob.es/es-ES/Areas%20Tematicas/Impuestos/Direccion%20General%20de%20Tributos/Paginas/Estadisticas_IRPF.aspx; consultat 24-3-19).

de renda són semblants entre alguns trams inferiors i altres superiors, en termes absoluts eixe tipus de rendiments són comparativament insignificants en el primer cas.

Així, en 2014 els declarants inclosos en el primer tram foren 1.222.625 i representaven un 6,4% del total de declarants, mentre que els inclosos en el tram d'entre 216.000 i 240.000 € de base imposable, amb un percentatge semblant de rendiments del capital mobiliari sobre el total de les seues rendes, foren només 5.755 i representaven menys d'un 0,1% del total de declarants¹⁹. Si creuem aquesta informació amb la relativa als rendiments del capital mobiliari declarats, de forma agregada, per uns i per altres²⁰, el que tenim és que els contribuents del primer tram declararen de mitjana 128 € de rendiments del capital mobiliari inclosos en la base de l'estalvi, mentre que els del tram de base imposable compresa entre 216.000 i 240.000 en declararen de mitjana 26.832 €, xifra que s'incrementa progressivament en els trams successius fins arribar a 298.645 € de mitjana en el cas dels contribuents que declaren més de 600.000 € de base imposable.

Això, junt amb l'estructura de la tarifa aplicable a la base liquidable general, on el tipus marginal màxim s'assoleix amb un import de base relativament reduït²¹, sense perjudici de les diferències pel que fa als gravamens autonòmics, és el que explicaria, finalment, que la progressivitat global de l'IRPF s'atenue, i fins i tot decaiga, en els trams superiors de renda, com se'n deriva del següent gràfic extret del mateix informe:

Font: El Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas en 2014. Análisis de los datos estadísticos del ejercicio, MHFP, pág. 173.

¹⁹ *Ibidem*, quadre pág. 25.

²⁰ *Ibidem*, quadre 21 pág. 73.

²¹ Actualment, el tipus màxim corresponent al gravamen estatal s'aplica a partir de només 60.000 €, mentre que en el cas del gravamen autonòmic aquest import varia des de 53.407,20 (Madrid, Castilla-León) a 175.000 (Catalunya, Illes Balears, Astúries), situant-se al País Valencià en un import de 120.000 €.

Com s'aprecia clarament, tant el tipus mitjà com l'efectiu arriben ràpidament al 20% (entre 28.000 i 30.000 de base imposable aproximadament). En canvi, per a duplicar aquest tipus, fins a situar-se en l'entorn d'un 40%, cal escalar fins al tram d'entre 360.000 i 480.000 € de base liquidable, disminuint, a més, a partir d'ací, el que representa un clar biaix regressiu del gravamen en la part més alta de l'escala.

Doncs bé, sense perjudici d'una nova modificació de la tarifa autonòmica aplicable sobre la base imposable general per tal d'incrementar el nombre de trams i el tipus marginal màxim, entenem que amb l'establiment d'un recàrrec sobre la quota líquida aplicable només als contribuents situats en els trams més elevats de base imposable s'aconseguiria compensar l'efecte regressiu que comporta el gravamen gairebé proporcional de les rendes del capital incloses en la base liquidable de l'estalvi. Al nostre entendre aquesta mesura no afectaria a l'estructura del tribut, en aplicar-se sobre el resultat final de la seua aplicació, ni provocaria una minoració dels ingressos de l'Estat determinats per la prèvia quantificació de la quota líquida estatal.

ESTABLIMENT DE RECÀRRECS SOBRE L'IMPOST SOBRE EL PATRIMONI I SOBRE L'IMPOST SOBRE SUCCESSIONS I DONACIONS

En el cas d'aquests altres dos impostos progressius els problemes o mancances d'equitat no deriven, com en el de l'IRPF, de la divisió en dos de la base liquidable i el consegüent gravamen atenuat d'una de les seues parts, sinó, principalment, de l'avantatjós tractament brindat a patrimonis i participacions empresarials en la normativa estatal en forma d'exempció (IP) o de reducció en la base imposable (ISD), el que, òbviament, no es pot pal·liar, des de l'àmbit normatiu autonòmic, ni modificant la tarifa ni amb l'establiment d'un recàrrec aplicable als trams superiors de la base imposable.

En canvi, com ja hem apuntat precedentment, l'establiment d'un recàrrec podria dirigir-se, en el cas d'aquests dos impostos, a la finalitat de contrarestar l'eventual eliminació per part de l'Estat dels mateixos sense derogar les seues respectives normes reguladores amb la intenció d'impedir a les CCAA que els implanten en el seu àmbit territorial. En definitiva, es tractaria de fer-los sobreviure sota la forma de recàrrec autonòmic determinat a partir dels paràmetres quantitatius que, en eixa hipòtesi, continuarien normativament vigents, tot i que sense eficàcia per a generar obligacions tributàries principals.

Atesos els precedents, és evident que la creació i, en el seu cas, el manteniment *a posteriori* d'un recàrrec sobre un tribut estatal que esdevingués no exigible segons la seua llei estatal reguladora resultarien controvertits.

No obstant, entenem que aquesta proposta no s'hauria de descartar, atesa l'estratègia adoptada per l'Estat consistent en limitar d'una forma indirecta, és a dir, sense modificar la LOFCA, -lleí què, no s'oblidi, és orgànica i integra el bloc de constitucionalitat-, la potestat autonòmica per a crear o mantenir impostos propis, o, dit açò d'una forma gràfica, suprimint impostos estatals sense suprimir-los o creant-los sense crear-los, com van posar de manifest, respectivament, la bonificació general de l'Impost sobre el Patrimoni aplicada entre els anys 2008 i 2011, -què segueix vigent, però suspena-, i la creació en 2012, inicialment amb un

tipus de gravamen zero, de l'Impost estatal sobre Dipòsits en Entitats de Crèdit, les controvèrsies sobre el qual resulten enormement il·lustratives al respecte.

Fent una atapeïda síntesi sobre els anomenats impostos sobre dipòsits en entitats de crèdit, aquests van ser creats inicialment, com a impostos propis i amb semblants característiques, per algunes Comunitats Autònomes (Extremadura, Catalunya, Astúries, Illes Canàries i País Valencià), i, com sol ocórrer quan aquestes fan servir la seua potestat tributària per a crear nous impostos, les respectives normes reguladores autonòmiques van ser immediatament impugnades per l'Estat, què, davant la declaració de constitucionalitat de l'impost extremeny per part del TC²², va optar, amb la teòrica finalitat d'assegurar un tractament fiscal harmonitzat que garantira una major eficiència en el funcionament del sistema financer²³, per crear un impost estatal equivalent però amb un tipus de gravamen zero. Amb això es va alliberar a les entitats bancàries dels impostos autonòmics equivalents, en fer inviable de forma sobrevinguda la seua aplicació per suposar doble imposició d'acord amb l'article 6.2 LOFCA²⁴. Malauradament, aquesta forma d'actuar de l'Estat va comptar amb el vistiplau del TC en la seua sentència 26/2015, de 19 de febrer de 2015, tot i que amb un vot particular que resulta il·lustratiu de l'abús comés pel mateix i al qual farem referència de seguida²⁵.

En el cas valencià, la declaració d'inconstitucionalitat de l'impost autonòmic va arribar amb la STC 30/2015, de 19 de febrer, en la qual es va confirmar, encara que també amb un vot particular subscrit per tres magistrats, la tesi majoritària al seu sí segons la qual l'Estat pot impedir a les CCAA que exigisquen un impost propi amb la creació –o manteniment sense derogació de la llei reguladora, com seria el cas de l'IP si es revifa la bonificació general de l'article 33 LIP- d'un impost estatal que no comporte gravamen efectiu per aplicació d'una mesura de desgravació total, com ho era el tipus de gravamen zero en la regulació originària de l'Impost estatal sobre Dipòsits en Entitats de Crèdit²⁶.

El vot particular a la STC 26/2015, de 19 de febrer, subscrit per cinc magistrats i magistrades, conté arguments jurídics de pes en contra de la possibilitat de l'Estat de limitar la potestat tributària de les CCAA com ho va fer en el cas de la imposició sobre dipòsits bancaris, discrepància que va sustentar el magistrat que va formular-lo en tres aspectes dels quals ens interessa ara el primer, és a dir, en les seues paraules, “[...] *la ausencia de una finalidad constitucionalmente legítima en la creación de un impuesto estatal con un tipo de gravamen del cero por ciento...*”, argument que podria fer-se extensiu a la supressió d'un impost introduint algun tipus d'exoneració general com la bonificació de l'article 33 LIP actualment suspesa d'aplicació.

²² STC 210/2012, de 14 de novembre de 2012.

²³ Segons el preàmbul de la Llei 16/2012, de 27 de desembre, d'adopció de diverses mesures tributàries dirigides a la consolidació de les finances públiques i a l'impuls de l'activitat econòmica, l'article 19 de la qual regula aquest impost.

²⁴ D'acord amb aquest article l'Estat va compensar, això sí, aquelles CCAA que havien establert el seu impost mitjançant una llei aprovada amb anterioritat a l'1 de desembre de 2012 Art. 19.Tretze de la Llei 16/2012, entre les quals no s'hi comptava el País Valencià, on l'impost va ser creat per l'article 161 de la Llei 5/2013, de 23 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat.

²⁶ Posteriorment, l'Estat va establir un gravamen d'un 0,03%, destinant la recaptació al finançament de les Comunitats Autònomes.

En qualsevol cas, la qüestió és que el rerefons de la imposició sobre dipòsits en entitats de crèdit és el mateix que ja es va donar o que tornarà a donar-se si es reactiva la bonificació general prevista en l'article 33 de la LIP o si l'Estat decideix en el futur eliminar altre dels seus impostos cedits a les CCAA sota amenaça de desaparició com és l'ISD, impostos que, com ja hem assenyalat, actuen com a complementaris de l'IRPF pel que fa al gravamen del capital i que poden complir, per això, un paper important per a dotar al sistema tributari d'un caràcter més progressiu i redistributiu.

En tal cas, les CCAA no podrien crear un impost propi sobre el patrimoni net o sobre els increments de patrimoni a títol lucratiu de les persones físiques, almenys si tenim en compte l'esmentada jurisprudència del TC sobre l'Impost estatal sobre Dipòsits en Entitats de Crèdit. Cal preguntar-se, però, si cabria mantenir un hipotètic recàrrec establert amb anterioritat a la supressió del gravamen estatal, que és el que ací estem plantejant-nos, o, fins i tot, crear-lo amb posterioritat.

Doncs bé, al nostre parer, hi ha arguments plausibles per a sostenir una resposta afirmativa a aquesta interrogant.

Tot i que des d'un punt de vista gramatical sembla no tenir sentit exigir un recàrrec si no hi ha un "càrrec" efectiu que li servisca de substrat, cal tindre en compte que la realització d'un fet imposable legalment vigent implica subjecció a la normativa reguladora del corresponent tribut i, per tant, possibilitat d'imposar obligacions legals a qui l'ha realitzat, fins i tot quan no existeix obligació d'ingrés de la quota tributària que constitueix l'objecte de l'obligació tributària principal, i ja siguen aqueixes obligacions formals, com la de presentar declaracions²⁷, ja siguen materials, com ho seria l'obligació d'ingressar un recàrrec determinat a partir dels elements quantitatius de l'impost què, en la hipòtesi de la qual partim, continuaren legalment vigents²⁸.

En definitiva, si la no derogació de la llei d'un impost implica que subsisteix el seu fet imposable i, per tant, que és jurídicament possible determinar la quota íntegra o la base imposable de l'impost, encara que no sorgisca obligació tributària principal per efecte d'una bonificació o de l'aplicació d'un tipus zero, també ha de ser-ho que la norma autonòmica impose un recàrrec vàlid i eficaç determinat a partir d'aquella llei, sense que això suposara, òbviament, una disminució d'ingressos de l'Estat ni que es desvirtuaren la naturalesa o l'estructura de l'impost.

D'altra banda, el que no tindria cap sentit és que l'Estat tractara de contrarestar la voluntat autonòmica de mantenir o crear un recàrrec amb l'establiment d'una exempció total i la derogació de les normes de quantificació del corresponent impost amb la pretensió

²⁷ A tall d'exemple, l'establiment de la bonificació general de l'article 33 LIP no va ser suficient per a rellevar els contribuents de l'obligació de declarar, sinó que va caldre també eximir-los expressament d'aquesta obligació durant els períodes impositius en què es va aplicar la bonificació.

²⁸ La Llei General Tributària preveu l'aplicació dels recàrrecs no sols sobre quotes, sinó també sobre "bases". De manera que, tot i que s'interpretés que, no podent determinar-se conforme a la llei estatal cap quota tributària objecte d'una obligació tributària principal, tampoc cabria un recàrrec sobre la mateixa, seria possible que el recàrrec es determinés sobre bases, i no sobre quotes. En eixe cas, per tal de mantenir el caràcter progressiu del gravamen, també hauria de ser-ho el tipus del recàrrec, sense que estiga establert en cap lloc que un recàrrec haja de ser proporcional. Tot i que part de la doctrina considera que un recàrrec no pot ser progressiu i que un avantprojecte de llei reguladora dels recàrrecs autonòmics que no s'arriba a promulgar establiria que haurien de tindre un tipus únic, entenem que no hi ha cap raó que ho impedisca.

d'impedir la determinació de la base o la quota teòrica en cada cas de realització del fet imposable en modalitat totalment exempta i, per tant, la quantificació del recàrrec, atès que açò exacerbaria l'absurditat de mantenir la llei estatal del corresponent impost.

Al nostre entendre, tampoc no seria un entrebanc a l'exigibilitat del recàrrec, en el cas de l'IP, que les declaracions d'aquest impost s'hagen de presentar, si escau, conjuntament amb les de l'IRPF (art. 54.3 Llei 22/2009), perquè, tot i això, l'article 55 de la mateixa llei atribueix a les CCAA les mateixes competències per a la gestió de l'impost que en relació amb l'ISD, inclosa la potestat d'aprovar els models de declaració.

En qualsevol cas, si hi ha voluntat política de mantenir algun gravamen sobre el patrimoni net o sobre els increments de patrimoni a títol lucratiu de les persones físiques més enllà de la seua eventual supressió per l'Estat sense derogació de la respectiva llei reguladora, cabria assajar aquesta via, tot adduint, a més a més, que als recàrrecs autonòmics no els afecta la prohibició de doble imposició de l'article 6.2 LOFCA, en no dependre d'un fet imposable propi, sinó d'un regulat per l'Estat.

Tampoc no seria oposable, al nostre parer, la prohibició de que les mesures tributàries autonòmiques afecten a béns situats en el territori d'altres CCAA (art. 157.2 CE y 9.a) LOFCA), almenys si es té en compte que, com va assenyalar la STC 150/1990, de 4 d'octubre, això *"supondría extender a los recargos autonómicos sobre impuestos estatales el conjunto de principios que el legislador estatal ha previsto en el artículo 9 de la L.O.F.C.A. únicamente en relación a los impuestos propios de las Comunidades Autónomas; extensión ésta que, más allá incluso de su compleja instrumentación técnica, conduciría a vaciar de contenido en el art. 12 de la L.O.F.C.A. y a hacer, en parte, impracticable el mandato del propio art. 157.1 a) de la Constitución"* (FJ 5é).

D'altra banda, a fi que l'aplicació dels recàrrecs no suposara un increment desmesurat del gravamen mentre el corresponent impost estatal resultés exigible, cabria repartir el mateix adequadament entre la tarifa autonòmica i el recàrrec. Inicialment, el recàrrec podria ser, fins i tot, quantitativament simbòlic, de manera que, cas que l'Estat reaccionara a la seua creació mitjançant un recurs d'inconstitucionalitat, un eventual pronunciament del TC en aquest sentit no comportaria riscos de pèrdua recaptatòria significativa per devolució.

Per últim, no pot ignorar-se que a l'Estat sempre li quedaria la possibilitat de prohibir expressament el manteniment o creació de recàrrecs sobre impostos estatals no exigibles, però, més enllà de la discussió sobre si amb això respectaria l'àmbit material de la potestat tributària autonòmica segons la Constitució, per a fer-ho hauria de reformar la LOFCA, que és el que no va fer amb la finalitat d'harmonitzar la imposició sobre dipòsits bancaris i que també li va objectar el vot particular de l'esmentada STC 26/2015.

Som conscients, en qualsevol cas, que la creació i manteniment de recàrrecs autonòmics sobre l'IP o sobre l'ISD en el sentit explorat en els paràgrafs anteriors és arriscada i que seria convenient, per això, fonamentar-la amb major profusió d'arguments que els que conté un document bàsic com aquest, per la qual cosa es planteja, simplement, com una proposta a estudiar amb més profunditat i que podria suscitar, si més no, un interessant debat polític sobre el futur de la tributació del capital a l'Estat espanyol.

6. REFLEXIONS FINALS I PROPOSTES.

És evident que suficiència i equitat del sistema tributari no són objectius que depenguen, principalment, de la limitada potestat tributària de les CCAA de règim financer comú com la valenciana, sense que puga dir-se, tot i això, que la Generalitat s'haja inhibit en la legislatura 2015-2019 de la responsabilitat d'incrementar els seus recursos tributaris d'acord amb les necessitats pressupostàries i de fer-ho d'una forma més equitativa dins de les possibilitats que li permeten les normes estatals.

Ara bé, entenem que encara hi ha marge per a incrementar l'equitat de la contribució fiscal dels valencians i les valencianes a la despesa pública autonòmica sense que això supose una imposició comparativament excessiva respecte de l'existent en altres Comunitats Autònomes ni, per suposat, una pressió fiscal insuportable en termes absoluts, atès que, com indiquen les dades, la contribució tributària a l'Estat espanyol encara es troba lluny dels nivells assolits en els països amb un sistema de benestar més avançat que el nostre²⁹.

En eixe sentit, les propostes que enumerem a continuació es centren, principalment, en aquells impostos dels que depenen en major mida la progressivitat i el potencial redistributiu del sistema tributari, és a dir, l'IRPF, l'IP i l'ISD, tot insistint en que es tracta de propostes que caldria discutir i perfilar amb major profusió d'arguments i amb el suport de dades sobre els seus efectes sobre la recaptació i sobre la distribució de la contribució i que també es plantegen, per això, amb un possible caràcter alternatiu o complementari.

PROPOSTES: IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES

1. Incrementar la progressivitat de la tarifa autonòmica aplicable sobre la base liquidable general, reestructurant els trams i establint un nou tram per a les rendes més elevades amb un nou tipus marginal màxim més elevat que l'actual.
2. De forma complementària o alternativa a l'anterior proposta, establir un recàrrec sobre la quota líquida de l'impost aplicable als contribuents la base liquidable total dels quals assolisca l'últim tram de la tarifa autonòmica o el que es considere més adient a partir d'una anàlisi acurada de les dades estadístiques dels contribuents de l'IRPF residents al País Valencià, compensant així el menor gravamen que soporten en aquest impost, en general, les rendes del capital.
3. Adequar el mínim personal i familiar aplicable d'acord amb l'article 56.3 LIRPF tot tenint en compte les dades estadístiques disponibles sobre el cost de la vida al País Valencià.
4. Revisar el conjunt de les deduccions autonòmiques a partir d'un estudi sobre la seua incidència segons perfils de contribuents en termes de capacitat econòmica.

²⁹ Amb dades d'EUROSTAT, en el període 2007-2017 el percentatge dels ingressos públics sobre el PIB a l'Estat espanyol (incloses les cotitzacions socials) va ser, de mitjana, d'un 37,64%, mentre que la mitjana dels països de la Unió Europea va ser del 44,29%, i la dels països de la Zona Euro del 45,53%, és a dir 6,64 i 7,89 punts percentuals, respectivament, superiors a la mitjana espanyola;
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tec00021>

PROPOSTES: IMPOST SOBRE EL PATRIMONI

5. Reduir el mínim exempt general a 500.000 €.
6. Incrementar la progressivitat de la tarifa a fi que el tipus efectiu de l'impost es situe per sobre de la mitjana de les Comunitats Autònomes.
7. Estudiar la possibilitat d'establir un recàrrec autonòmic a fi de poder mantenir el gravamen per aquest impost cas que l'Estat reactive en el futur la bonificació general de l'article 33 LIP o suprimisca aquest impost d'altra forma sense derogar la seua llei reguladora.

PROPOSTES: IMPOST SOBRE SUCCESSIONS I DONACIONS

8. Revisar les reduccions aplicables en adquisicions *mortis causa* per tal que augmenten les bases liquidables zero en les herències de menor quantia i que en aquestes herències s'estenga el benefici fiscal al grup de parentiu III.
9. Reduir les bonificacions en la quota aplicables en adquisicions *mortis causa* als grups de parentiu I i II.
10. Establir una tarifa diferenciada, més progressiva, per a les donacions.
11. Estudiar la possibilitat d'establir un recàrrec autonòmic a fi de poder mantenir el gravamen per aquest impost si l'Estat decideix en el futur suprimir-lo amb alguna mesura de desgravació general i sense derogar la seua llei reguladora.

PROPOSTES: IMPOST SOBRE TRANSMISSIONS PATRIMONIALS I ACTES JURÍDICS DOCUMENTATS

12. Establir una tarifa mínimament progressiva per a les transmissions d'immobles i de vehicles.
13. Incrementar la quota gradual per Actes Jurídics Documentats en el cas de les escriptures notarials que formalitzen transmissions d'immobles en les quals es renuncia a l'exempció en l'IVA.

PROPOSTES: IMPOST SOBRE DETERMINATS MITJANS DE TRANSPORT

14. Incrementar els tipus autonòmics de gravamen.

PROPOSTES: IMPOSTOS PROPIS

15. Creació d'un impost autonòmic sobre estades turístiques tot tenint en compte les característiques dels distints tipus d'oferta d'allotjament turístic al País Valencià.
16. Fer un estudi comparatiu amb els impostos propis creats per altres CCAA i establir aquells que es consideren més adients tot tenint en compte les característiques de l'economia valenciana.
17. Estudiar, en particular, la possibilitat de crear impostos sobre habitatges desocupats, sobre actius improductius de persones jurídiques i sobre bosses de plàstic d'un sol ús.